Via Japanse krijgsgevangenenkampen naar onze kinderbeschermingstehuizen

Beste Jeugdleden,

Op mijn pagina van dit Japan-nummer wil ik wel eens iets schrijven over een heel beroerde periode in mijn leven. Ik heb nl. de Pacific-oorlog meegemaakt en heb een paar jaar als krijgsgevangene, in Japanse kampen doorgebracht. Je begrijpt, dat was een nare verdrietige tijd.

Ik zou deze periode nooit zelf hebben gekozen, maar naar mijn mening is nooit gevraagd. Als een nummer werd ik in de ellende gesleurd. Het enige wat niemand mij kon afnemen was mijn geloof. Maar alles was wel moeilijk. Ik ben heel blij dat die geschiedenis 25 jaar achter mij ligt en ik hoop nooit meer een oorlog mee te maken. Met die ervaring achter mij, kwam ik in onze ZESPEKA.

Juist omdat ik zelf veel heb doorgemaakt, werk ik met plezier voor de kinderen in onze inrichtingen. Zij kunnen er niets aan doen, dat zij niet in een fijn, gezellig gezin zijn. Ze zouden nooit bij ons zijn gekomen, wanneer de omstandigheden thuis er niet toe hadden geleid.

Hoewel een kinderhuis niet te vergelijken is met een krijgsgevangenenkamp, is het er toch totaal anders dan in een gewoon gezin. Altijd leef je in een grote groep en alles wordt samen gedaan. Bij wijze van spreken weet je 's maandags al wat je vrijdags zult eten. Van het extraatje, de verrassing, is alleen sprake als er genoeg geld binnenkomt uit de busjesakties. Daarom ben ik erg blij, dat jullie zo fijn meewerken. Het is tot vóór de vakantie geweldig gegaan. En in de vakantie hebben veel jeugdleden iets extra's kunnen krijgen.

Na de vakantie zijn er honderden nieuwe jeugdleden gekomen en ik heet ze hartelijk welkom. Doe je best meisjes en jongens om mij te helpen goed te zorgen voor de kinderen in onze tehuizen. De namen van de tehuizen waarvoor je loopt staan op de busjes en het zijn er zelfs nog meer. Want het geld is voor kinderen in de Zes Protestantse Kinderbeschermingsinstellingen (afgekort ZESPEKA):

HEldringstichtingen - Zetten
MArtha Stichting - Alphen a. d. Rijn
VAlkenheide - Maarsbergen
Kinderdorp Neerbosch - Nijmegen
Jongenshuis Hoenderloo - te Hoenderloo
Nederlandsch Mettray - Eefde

Wisten jullie, dat velen van de 1500 kinderen in de tehuizen nooit eerder de verhalen uit de Bijbel hebben gehoord? De leiders en leidsters proberen hen daar een beetje vertrouwd mee te maken, maar dat is ook een erg moeilijk werk.

Tegen moeilijkheden moet je niet opzien als je in de kinderbescherming werkt. Natuurlijk niet. Je doet het toch om een kind blij te maken?
Welbedankt en tot de volgende VUURSLAG.

De direkteur van

Uit een Japans kinderlied:

Alle kinderen ter wereld zijn elkaars vrienden
laat ons daarom vriendelijk zijn jegens elkaar
en leren, wat God van ons wil
en goed ons best doen deze dag.

Alle kinderen ter wereld zijn elkaars vrienden
Laat ons samen optrekken
en ons best doen
samen een betere wereld te bouwen.

de Vuurslag

20e JAARGANG - SEPTEMBER 1970 - Nr. 9
MAANDBLAD VOOR DE JEUGD

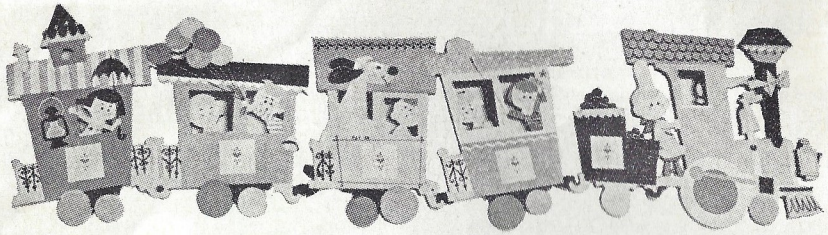

Uitstapje naar Japan

In de vakantie heb je vast wel eens een uitstapje gemaakt, maar naar Japan, nee, dat is wel een beetje èrg ver! Toch gingen er dit jaar méér Nederlanders dan ooit naar dit land in het verre Oosten.
En je weet wel waarom.
Omdat daar dit jaar *de grote wereldtentoonstelling* wordt gehouden.
Op 14 maart van dit jaar werd de EXPO '70 er met veel muziek, vlaggen en vuurwerk geopend; ook de keizer, de keizerin en de kroonprins waren daarbij aanwezig.
De tentoonstelling is gebouwd als een geweldige moderne stad met paviljoens en gebouwen uit 77 landen; electronisch bestuurde treinen brengen de bezoekers rond en overal vind je de modernste snufjes. Zo is er bijvoorbeeld televisietelefoon; als je er iemand opbelt, zie je hem of haar tegelijk op het beeldscherm.

Op 13 september — deze maand dus — zal de tentoonstelling weer voorbij zijn en alleen het Japanse paviljoen zal blijven staan als een herinnering aan EXPO '70, waar de gedachte aan VREDE voor alle mensen in de hele wereld het belangrijkste was.
In dit nummer nemen we jullie ook „even" mee naar dat mooie verre land, waar kinderen leven, die er wel een beetje anders uitzien maar verder misschien ook wel heel veel op jullie lijken!
Veel plezier met dit Vuurslag „*uitstapje naar Japan*"!

Uitgave van Bureau ZESPEKA
(Zes Prot. Kinderbeschermingsinstellingen)
Johan van Oldenbarneveltlaan 44 - Amersfoort
Telefoon 1 33 37
Postrekening 418100 t.n.v. Zespeka - Amersfoort
Abonnementsprijs f 7,50,- per jaar
Redactrice: Mevrouw M. H. Graaff-Bresters
Koninginnelaan 29 - Groningen

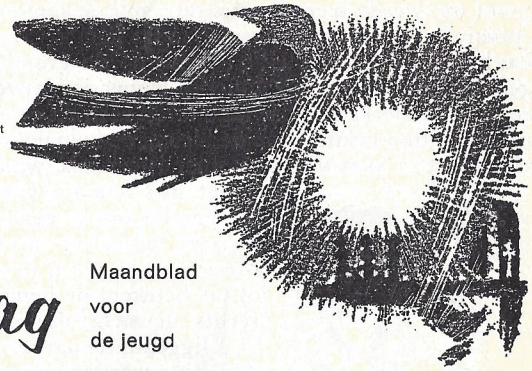

de Vuurslag
Maandblad voor de jeugd

KINDERLEVEN IN JAPAN

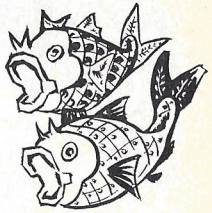

Verschilt dat nu zoveel van jullie eigen leven?
Niet en wel, want natuurlijk gaan de kinderen naar school, ze eten, slapen en spelen. Maar er is toch veel anders. Laten we eens een dag bekijken. De dag begint, de kinderen worden gewekt en gaan zich wassen en aankleden. De schoolgaande kinderen, ook die van de kleuterschool, dragen een schooluniform. Intussen bergt moeder de slaapmatten en dekbedden in een diepe muurkast. De woningen zijn klein, soms maar één kamer, die in tweeën kan worden gedeeld door lichte met rijstpapier beplakte schermen. De vloer is bedekt met mooie schone matten — de zgn. „tatami" — die schoon blijven want ieder trekt voor het binnenkomen de schoenen of sandalen uit. Deze sandalen worden vastgehouden door twee riempjes die samenkomen tussen de

grote en tweede teen. Daarom dragen de japanners sokken met een extra „huisje" voor de grote teen, handig hè?
De bedden worden dus 's avonds op de grond uitgerold. Daar is plaats genoeg voor, want een Japanse kamer is vrijwel leeg. In een hoek staat een kleine vierkante zeer lage tafel. Men zit op een kussen, de vrouwen en meisjes zitten geknield op de hielen, de mannen en jongens in kleermakerszit. Aan één kant van de kamer is een nis, waarin een mooie schildering hangt met aan de voet hiervan een bloemstuk. Bloemschikken is een grote kunst in Japan, de meisjes leren het op school of op een cursus. Meestal is de vorm driehoekig, de hoogste bloem of tak betekent de hemel, de tweede, lager, schuin rechts, de mens, de onderste links bijna horizontaal liggend, de aarde. Op allerlei wijze kan deze schikking worden aangevuld, er zou een heel verhaal van geschreven kunnen worden, maar wij gaan terug naar de familie, die aan het ontbijt zit. De maaltijden zijn zeer sober met weinig afwisseling. Meestal wordt driemaal daags warme rijst gegeten, met sojabonensaus, verder soep, vis, gezouten groente. De vis is soms gezouten, maar er wordt ook rauwe vis gegeten.

De soep eet men met een porseleinen lepel, de rest met twee stokjes, heel vlug en handig.
De vader is westers gekleed, de moeders meestal ook, maar in huis draagt men graag nog allemaal een kimono. En bij feestelijke gelegenheden komt de prachtige Japanse kleding voor de dag, de fraai geborduurde kimono's zijn vaak zeer kostbaar. Dat is ook een van de redenen, dat de Japanners na de tweede wereldoorlog, onder Amerikaanse invloed, overgingen tot het dragen van de veel goedkopere westerse kleding.
De lessen op de scholen zijn zeker niet makkelijker dan bij ons. Het schrift is bijvoorbeeld moeilijk. Er wordt niet geschreven maar getekend met een fijn penseel. Iedere letter is als het ware een kleine tekening en deze tekens worden in rijen van boven naar beneden gezet. Wie goed wil kunnen lezen, dient 800 tekens te kennen. En alleen het Japanse alfabet heeft al 46 letters.
In de namiddag komt de familie bijeen voor de thee-ceremonie. Deze is eeuwen oud en gaat volgens een vaststaand ritueel dat de meisjes al vroeg leren. Het is een hele eer voor een kleine dochter als ze voor het eerst de thee mag klaarmaken, het kost inspanning en concentratie. Wie het eenmaal heeft gezien, vergeet het nooit meer. Bij de thee worden kleine versnaperingen gebruikt, zoete rijstkoekjes, gesuikerde vruchten en dergelijke. Er heerst een weldadige rust.
In de winter speelt het familieleven zich af rond de kleine bak met houtskoolvuur in het midden van de kamer. Andere verwarming is er niet en de winters zijn er ongeveer als bij ons! Misschien dat daarom de Japanners

zo dol zijn op gloeiend hete baden. De kuip is groot en diep en van hout. Eerst was je je grondig, spoelt je af en stapt dan in het hete bad om er een poosje in te blijven zitten. De vader en de jongens gaan op de beurt eerst, daarna de moeder en de meisjes. Allemaal in hetzelfde bad dat natuurlijk heet wordt gehouden. Vies? Och ze zijn eerst allemaal gewassen. Natuurlijk hebben de kinderen ook hun feesten. De meisjes hebben bijvoorbeeld hun poppenfeest. Dat is op 3 maart. Dan stallen ze hun mooiste poppen uit, niet die waar ze gewoonlijk mee spelen, maar fraai geklede sierpoppen, die ze vaak als geschenk krijgen en die op de dag van het poppenfeest worden tentoongesteld. Je gaat dan natuurlijk bij elkaar kijken.
Op 5 mei hebben de jongens feest en hangen overal de karpervlaggen. Dit zijn grote vissen van papier, katoen of heel dure van zijde. De vissen hebben een enorme bek en worden hiermee aan een lijn en dan aan een lange bamboestok bevestigd. De wind blaast in de bek en daar wappert de vis. Zoveel jongens als er in huis zijn zoveel karpervlaggen hangen er. Meestal krijgen de jongens op dit feest een vlieger. Groot en klein is dol op vliegeren en de vliegers zijn vaak heel bijzonder. Op het jongensfeest wordt dan ook druk gevliegerd. En bij alle gelegenheden komt vuurwerk te pas, want op het afsteken van vuurwerk is iedereen verzot.

De dag is om, slaapmatjes en dekbedden worden op de vloermat gespreid en misschien vertelt moeder of vader dan een verhaal, want er zijn heel veel oude vertelsels en sprookjes. In dit nummer vind je er twee van.

Marian Hesper-Sint

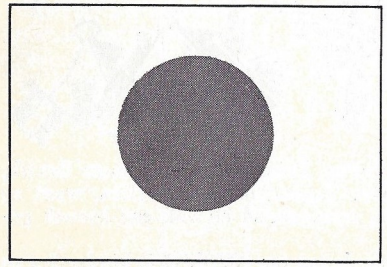

"Hinomaru," the national flag of Japan

De Japanse vlag

Een rode cirkel op een witte achtergrond! Die cirkel wordt Hi-no-Maru genoemd — d.w.z. „de ronde zon". Japan wordt ook wel „het land van de opgaande zon" genoemd, dus eigenlijk het land, waar de zon vandaan komt.

Het pientere konijn

Een Japans sprookje

Er was eens een wit konijn dat zo heel graag de zee wilde oversteken. Hij had al zo vaak staan turen naar een mooi eiland in de verte. Wat zou hij daar graag naar toe gaan! Maar, jammer genoeg, kon hij niet zwemmen en boten waren er niet.

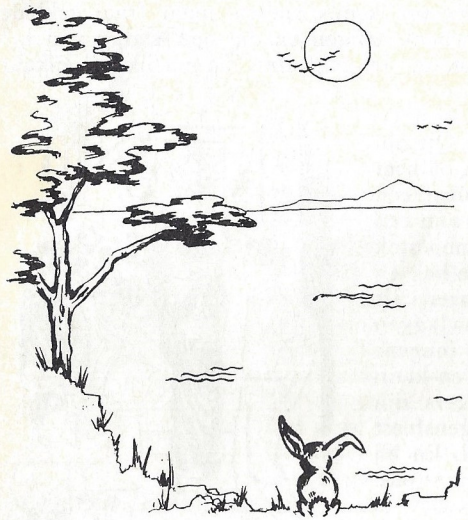

Op zekere dag kreeg hij een goed idee.
Hij riep een haai, die daar rondzwom en vroeg: „Meneer Haai, wie denkt u dat de meeste vrienden heeft, u of ik?"
„Ik," zei de haai, „ik heb massa's vrienden."
„O ja?" zei het konijn, „als dat maar waar is. Zullen we ze eens tellen?"
„Zoals je wilt," zei de haai.
„Vraag uw vrienden dan om op een rij te gaan liggen van hier tot het eiland. Dan kan ik ze mooi tellen."
Zo gebeurde het. Alle haaien gingen zij aan zij op een rij liggen, die werkelijk tot het eiland reikte.
Toen hipte het konijn van de ene haaierug op de andere en begon te tellen: „Een, twee, drie, vier, . . ." net zo lang tot hij op het eiland aankwam.
Hij draaide zich om en riep, luid lachend: „Ha, ha! Domme haaien, ik heb jullie voor de mal gehouden. Zonder dat je het wist, heb je een brug voor mij gelegd!"

Deze maand de vlag uit voor

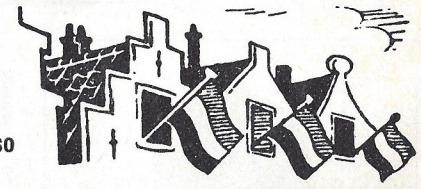

Prins Claus en voor Prins Johan Friso

die op 6 en 25 september hun verjaardag vieren. Prins Claus en prinses Beatrix zouden ons vast en zeker nog véél meer over Japan kunnen vertellen, want zij hebben dit jaar de Expo uitvoerig bekeken, rondgereisd en ook een bezoek gebracht aan de Japanse keizerlijke familie.
Wij wensen ons prinselijk paar zonnige blijde dagen toe met de drie kindertjes en prins Claus en de kleine Johan Friso in het bijzonder een gelukkig levensjaar!

Je snapt zeker wel dat die haaien woedend waren. Eén rekte zich uit en beet met zijn spitse bek een stuk uit de vacht van het konijn.
„Au, au!" schreeuwde het konijn en begon te huilen.
Daar kwam juist de koning van het eiland voorbij.
„Wat scheelt er aan, konijn?" vroeg hij.

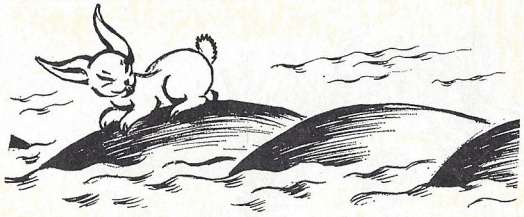

Het konijn vertelde de hele geschiedenis. De koning schudde zijn hoofd en zei: „Een ander voor de mal houden en bovendien nog leugens vertellen is niet zo mooi. Als je mij belooft dat nooit meer te doen, zal ik je zeggen hoe je je vacht terug kunt krijgen."
„Dat beloof ik!" riep het konijn.
De koning sneed een heleboel lisdodden en maakte hiervan een zacht leger voor het konijn.
„Ga nu hierop slapen," zei de koning, „en je vacht zal weer aangroeien."
Het konijn deed wat hem gezegd werd en zowaar . . . de volgende morgen was zijn vacht weer heel. Hij ging meteen naar de koning en bedankte hem wel tien keer voor zijn hulp en goede raad.
Daarna huppelde hij vrolijk en blij langs de over, dansend en zingend.
Hij is op het eiland gebleven en heeft nooit meer iemand voor de mal gehouden.

Naverteld door M. Hesper-Sint

Wie ontcijfert de tekens???

Japanse tekens? Ja, maar niet helemaal echt! Als je weet, dat één streepje de eerste letter van het alfabet voorstelt, dus de A — en twee streepjes de B — dan ben je al een eind in de goede richting en kun je het zelf verder bedenken. Of de streepjes schuin of recht, kort of lang, dwars of verticaal zijn — doet er niet toe.
In enkele tekens vind je ook een cijfer — dat betekent dat je bij het aantal streepjes nog eens 5 moet optellen om het nummer van het alfabet te vinden — bijvoorbeeld een stelt een G voor — de zevende letter van het alfabet (2 en vijf streepjes).

Zoek het nu maar uit — van boven naar beneden gelezen moet je nu een stad vinden in Japan. En waarom is die belangrijk??? Oplossing elders in dit nummer.

binnenkomen? Ik heb je gezocht."
Ohio was te verbaasd om iets te zeggen en enkele ogenblikken later zat ze naast hem op de vloer van de hut.
„Ik kom bij je wonen, Ohio," zei ze. Ohio ontstak een kaars en keek haar aan. Die fluweelzachte ogen, waar had hij die eerder gezien?
„Waar hebben we elkaar ontmoet?" vroeg hij. „Op de markt misschien?"
De vrouw lachte; een vrolijk klaterende lach. En haar stem was als een tinkelend klokje, zo zangerig en fijn.
Toen begreep Ohio dat deze vrouw goed was en dat hij van haar zou houden. Zo bleef Tsu — want zo noemde hij haar — maandenlang bij Ohio en ze maakte hem erg gelukkig.

Natuurlijk waren de mensen van het dorp al gauw erg nieuwsgierig om te horen waar die mooie vrouw van Ohio vandaan kwam. Ze was heel anders dan de anderen, dat kon je zo wel zien aan haar kleding. En ook zoals ze liep; het leek alsof ze danste, zo sierlijk en licht.
Maar als ze Ohio er naar vroegen, krulde er een glimlach op zijn lippen en hij zei alleen maar: „ze is uit de hemel komen vallen." Dat was natuurlijk onzin, maar dat hij gelukkig met haar was, dat zag iedereen.

„Geen wonder," zeiden de mensen later, want al gauw had zich als een lopend vuurtje het nieuws verspreid, dat de vrouw van Ohio een prachtige stof geweven had, zo mooi, als eigenlijk alleen in sprookjes voorkomt.
„Want," vertelde men, „die stof is geweven van de veren van een levende kraanvogel." Nu hoefde je dat niet precies te geloven, maar Ohio had de stof in ieder geval verkocht en er flink geld voor gekregen.
„Maar hij heeft er geen idee van dat zijn stof nog veel méér waard is," zeiden de kooplieden van het dorp. „Als wij die stof voor hem verkopen op de markt in de stad kunnen we er nog véél meer geld mee verdienen."

En daarom gingen ze op een dag naar Ohio om hem te vragen of zijn vrouw nog méér van die prachtige stof wilde weven. Ze zouden hem heel duur betalen, beloofden ze. Ohio dacht eens na, krabde zich 's achter zijn oor en zei: „nee, mijn vrouw zegt dat het weven haar teveel kracht en moeite kost en eigenlijk heb ik ook niets meer nodig. Ik ben gelukkig."
„Je bent een dommerd, Ohio," zeiden de kooplui; „denk je eens in, wat het betekent als je veel geld hebt. Dan kun je van alles kopen, van alles wat je maar wilt! Mooie dingen op de markt, een echt huis misschien en een grote akker."
„Maar dat hoeft helemaal niet," antwoordde Ohio.
De kooplui begonnen te lachen; „je bent soms net een kind, Ohio", riepen ze uit. „Begrijp je dan niet, dat het heerlijk moet zijn in een huis te wonen

met een mooie akker en grote vruchtbomen. Denk je eens in, hoe het zijn zal, als je de mooiste kleren kunt kopen, die je je maar wensen kunt. Heus, je kunt een deftig man worden, als je het wilt, en iedereen zal voor je buigen!
Ohio staarde peinzend voor zich uit.
„Ik zal er over denken," beloofde hij tenslotte.

Die avond zei hij niets tegen Tsu, maar 's nachts begon hij te bedenken, wat hij allemaal zou kunnen doen, als hij werkelijk veel geld had. Hij zou een grote akker hebben en vruchtbomen, die rood en wit bloesemden in het voorjaar, die schaduw zouden geven in de zomer en rijke vruchten in de herfst.

Ja, hij zou het tóch wel graag willen. Maar hij durfde het Tsu niet te vragen.
Maar toen de kooplieden de volgende dag weer kwamen om naar de stof te vragen beloofde hij zijn best te zullen doen.
Die avond, toen Tsu thee geschonken had, vroeg hij haar nog wat van die mooie stof voor hem te weven.
Maar het leek wel of Tsu ervan schrok; „we hebben toch genoeg, Ohio," zei ze zacht. „We zijn toch gelukkig!
„Ja, o ja, we zijn gelukkig, Tsu . . . maar ik dacht, als je nu nog iets weeft; de kooplui hier willen het voor hoge prijzen kopen.
„Waarom willen ze er zoveel voor betalen?"
„Omdat ze zeggen, dat de stof gemaakt is van de veren van een levende kraanvogel," antwoordde Ohio en hij merkte niet dat Tsu sidderde bij deze woorden.
„Ik zou ook wel eens iets moois willen kopen op de markt," voegde Ohio er aan toe. „Daar is ook geld voor nodig."
„Het weven kost al mijn kracht, Ohio . . . !"
„Een keertje maar, Tsu . . . één keertje maar . . ."
En van die dag vroeg Ohio iedere dag een paar keer aan Tsu of ze toch vooral voor hem wilde gaan weven en hoe meer hij erover dacht, hoe meer hij begon te verlangen naar het huis met de mooie akker en de vruchtbomen. Ja, het was opeens of hij niet zo gelukkig meer was en zijn oude hutje vond hij plotseling grauw en kaal.

Toen — na zeven dagen — zei Tsu: „goed Ohio; ik zal de stof weven, maar pas op, laat niemand door het venster kijken terwijl ik bezig ben — het zou alles bederven."
„Dat beloof ik graag Tsu," knikte Ohio blij.
„Je weet dat het al mijn kracht kost, Ohio?" vroeg ze nog eens.
Ohio knikte.
„Ik doe het omdat ik zoveel van je houd," zei Tsu nog; toen liep ze naar

de schuur waar het weefgetouw stond. Ze keek heel treurig, maar dat zag Ohio niet.
„Denk erom, Ohio, niet kijken!" waren haar laatste woorden.

Een ogenblik later begon het weefgetouw te zoemen; het klonk Ohio als muziek in de oren; nog even en hij zou een rijk man worden.
Maar toen zwaaide de deur van zijn hut open en twee van de kooplui stonden op de drempel.
„En Ohio . . . ?" riepen ze. „Hoe is het met de stof?"
„Kijk maar, mijn vrouw is al gaan weven," liet Ohio zich ontvallen en vóórdat hij het kon verhinderen waren de beide mannen doorgelopen en stonden ze voor het venster van de schuur en keken . . .

„Wèg jullie, dat mag niet," zei Ohio verschrikt, maar het was te laat.
De mannen hadden naar binnengekeken en nu keken ze Ohio aan, sprakeloos van verbazing.
„Wat is er? Zeg iets!" riep Ohio angstig toen hij hun ontstelde gezichten zag.
„Kijk zelf maar Ohio," zei de éne koopman, „maar laat ons erbuiten, dit is . . . toverij!"
„Je vrouw is er niet," zei de ander; „het is een kraanvogel die daar zit te weven!" en toen maakten ze zich haastig uit de voeten, alsof ze erg bang waren.
„Een kraanvogel!" Met grote stappen liep Ohio naar het venster van de schuur. Nu moest hij het zelf zien. Hij keek . . . keek . . . en deinsde toen verschrikt achteruit.
„Tsu," fluisterde hij, „lieve Tsu . . ."
en toen begreep hij alles!
Zijn vrouw wàs de kraanvogel, de gewonde kraanvogel, die hij gered had bij het riet. Maar hij durfde nu niet naar haar toe te gaan; met angstig kloppend hart knielde hij neer in de hut en — de armen gekruisd over de borst — wachtte hij in angstige spanning af, wat er gebeuren ging.
Maar er gebeurde niets — die avond niet en die nacht niet — alleen het weefgetouw zoemde . . . zoemde . . . een traag eentonig lied.

Maar eindelijk tegen het ochtendgloren, kwam Tsu terug.
Ohio vloog overeind om haar te omhelzen, maar ze duwde hem terug.

„Hier is de stof Ohio," zei ze zacht. „Gemaakt van de veren van een levende kraanvogel."
„Maar dat is prachtig Tsu," riep Ohio uit, want hij zag in één oogopslag dat het nog mooier was dan de stof die ze vroeger gemaakt had.
„Bewaar het als een herinnering aan mij," fluisterde Tsu. Het was alsof ze nauwelijks meer spreken kon.
„Je gaat toch niet weg Tsu," riep Ohio verschrikt.
„Ik moet wel," knikte Tsu, „je hebt gekeken terwijl ik zat te weven."
„Maar ik kon er niets aan doen; het waren de anderen . . ." stamelde Ohio.
„Stil Ohio; je hebt je belofte gebroken en daarom moet ik gaan."
„Tsu, laat me niet in de steek," riep Ohio wanhopig, en toen — plotseling — zag hij hoe bleek en mager ze geworden was, het leek wel of haar mond zich toespitste als een snavel en toen ze haar armen ophief, leken ze te groeien tot vleugels. Alleen de ogen bleven dezelfde, de fluweelzachte ogen . . .

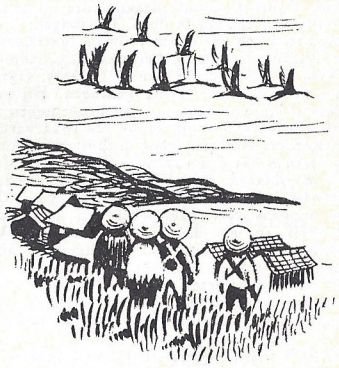

„Tsu," riep hij radeloos, maar ze liep fladderend langs hem heen, naar buiten. Ohio kon haar niet meer inhalen en een ogenblik later cirkelde er een grote witte kraanvogel boven zijn hoofd.
„Tsu, Tsu!" riep hij luid en verlangend strekte hij de armen uit om de vogel te grijpen; even nog fladderde ze klapwiekend rond, maar toen sloeg ze de vleugels uit, strekte de hals en vloog weg, naar het Zuiden. Enkele ogenblikken later zagen de mensen van het dorp een zwerm kraanvogels overvliegen met een grote witte vogel in het midden.

„En Ohio . . . ," hij heeft zijn stof nooit verkocht. Hij bewaarde ze als een herinnering en als de mensen hem er naar vroegen schudde hij het hoofd en zei: „Rijkdom maakt niet gelukkig."
En als de kinderen kwamen sneed hij vogels voor hen uit hout en die waren zo mooi . . . het leek wel of ze zó zouden wegvliegen naar het land van geluk . . .

M. H. G.-B.

Sushi - een oud Japans gerecht

Als je eens echt Japans wilt eten, moet je bij de broodmaaltijd maar eens SUSHI maken; je moeder wil je er vast wel mee helpen. Eerst moet de rijst gekookt — dan gaat er (kruiden) azijn en zout doorheen. Als het bekoeld is wordt er rauwe vis doorheen geroerd en dunne reepjes omelet. Als het kan, ook garnalen. De sushi wordt koud gegeten.
Als je moeder nog eens een restje droge rijst over heeft, kun je ook met dit kleine beetje beginnen om het te proberen. Eet smakelijk!

het geheim van de vier stenen varkens

Ons vervolgverhaal - deel 8 *Guus Betlem*

Korte inhoud van het voorafgaande:

Rodi, Alf, Wim en Roel zijn vrienden en ze komen geregeld op bezoek bij Rodi's oom, de heer Wessels, alias oom Gunther, die vroeger kapitein was op een groot schip.
Oom Gunther belooft degene, die op 1 januari *f* 100,— bij elkaar gespaard heeft een reis naar Noorwegen cadeau te doen. De jongens besluiten dan natuurlijk om het hardst te gaan sparen.
Intussen is er bij inspecteur van Marle door een kennis van de heer Wessels aangifte gedaan van de vermissing van de beroemde „Carthesia" postzegelserie, die wel vier en half duizend gulden waard is. Een zekere Anton Reekers, eigenaar van de kunsthandel „Curiosa" heeft de postzegels van de dief in bewaring gekregen. Hij verstopt ze echter snel in een paar groene spaarvarkens, vóórdat hij door de inspecteur meegenomen wordt naar het bureau en hij zegt nergens van af te weten.
Intussen verkoopt zijn vrouw de spaarvarkens echter aan Rodi, Alf, Roel en Wim. Als de dief nu bij Reekers zijn geld voor de postzegels komt opeisen, zit Reekers lelijk met de handen in het haar.
Intussen blijkt één van de varkens door de bediende van oom Gunther — Hendrik — gebroken te zijn en daarom gaat Rodi de volgende dag een nieuwe kopen bij de „Curiosa" winkel. Zo komt Reekers achter naam en adres van Rodi.
De jongens vertrekken voor een kampeervakantie in Gortel, op het terrein van een broer van Hendrik en ook dàt ontdekt Reekers. Hij besluit de jongens — die hun spaarvarkens hebben meegenomen — in Gortel te vinden. Maar ook inspecteur Van Marle is de jongens gevolgd, want hij ruikt onraad.
De jongens genieten van hun vakantie, terwijl Hendrik, die bij zijn broer logeert, hen zo nu en dan gezelschap houdt. Op een middag, als ze bij de tent bezig zijn, laat Reekers een luide kreet door het bos schallen; de roep van een mens in nood . . .

Roel is net bezig het kampvuur aan te leggen, als de oorverdovende kreet in het bos schalt. De jongens kijken elkaar verschrikt aan. „W-wat is dat?" stottert Wim, „horen jullie dat?" Gespannen luisteren ze, maar er dringt verder geen gerucht tot hen door. En dan neemt Alf een besluit.

„Vooruit," roept hij, „die kant uit, daar kwam het vandaan. Vlug jongens!" en zonder zich te bedenken stormt hij weg. Achter hem volgt Roel, dan Rodi . . . Wim aarzelt. Hij kijkt naar de tent, naar hun spullen die overal rondslingeren, maar hier alleen achterblijven doet hij voor geen goud. En zo draaft ook hij achter de anderen aan. Op een open plek, ver van de tent staan ze tenslotte stil. „Hoor jij nog wat?" vraagt Roel. Boven hun hoofden ruist de wind, overigens is er geen gerucht.

„Hoe weten we nou waar we moeten zijn?" zegt Rodi aarzelend, hij hijgt van het harde lopen.

„Laten we roepen," stelt Alf voor. Maar alles wat ze horen is, verweg, de

echo van hun eigen stemmen. Verder blijft het stil, angstig stil.
„We zullen moeten zoeken," zegt Alf dan en zijn stem klinkt bezorgd. Maar hoe ze ook zoeken, ze vinden niets . . .
En inmiddels slaat Reekers zijn slag. Hij ligt op zijn knieën in de tent en keert haastig de rugzakken stuk voor stuk om. Tijd om het voorzichtig te doen heeft hij niet en in zijn haast laat hij een jampotje leeglopen op het ondergoed van één van de jongens. Dat hij zich daarbij verwondt aan de scherven — want hij heeft het potje gebroken — merkt hij nauwelijks, want hij heeft de spaarpotten ontdekt en die glijden één voor één in Reekers' wijde zakken. Als het laatste varken verdwenen is, richt hij zich op. Een ogenblik staat hij roerloos en luistert. Uit het bos dringt het roepen van de jongens tot hem door en hij grinnikt. Ze zijn d'r braaf ingevlogen . . .
Hij kijkt behoedzaam om zich heen. Niets beweegt. Het pad is veilig. Over een goed uur gaat zijn trein en vanavond is hij weer thuis, met de postzegels. Snel wandelt hij terug naar het dorp, waarvan hij in de verte de torens al ziet opduiken. En dan wordt hij op zijn schouders getikt en zegt een hem maar al te bekende stem aan zijn oor: „Wel, dat is aardig . . . vriend Reekers. Wat is de wereld toch klein, en het toeval groot. Ga mee, dan gaan we samen een potje bier drinken . . . je zult er in lang geen proeven, wanneer ik het zo bekijk."
En voor het eerst van zijn leven misschien, is Reekers uit het veld geslagen en knikken zijn knieën, terwijl hij stamelt: „In-inspekt-teur Van M-marle, h-hoe komt *u* hier?"
„Vakantie, m'n waarde," knikt Van Marle monter, „jij toch zeker ook?"
Hij gaat luchtig naast de ander lopen, maar geen beweging van de man ontgaat hem en Reekers hoeft niet te proberen er vandoor te gaan. Dat is hij trouwens niet van plan. Na de eerste „schok" keert zijn gebruikelijke brutaliteit alweer terug. Want wat kan Van Marle weten? Niets! Op zijn hoogst kan hij een *vermoeden* hebben. Toch voelt hij zich niet helemaal kiplekker met die dingen in zijn zak. Ze . . . puilen een beetje en Van Marle's ogen zijn meermalen erg scherp gebleken.
Niettemin neemt hij de toon over van luchthartige onbezorgdheid en antwoordt rustig: „Vanzelf, ik ook!"
„Dacht ik al," knikt de inspekteur en steekt een sigaret op. Dan lopen ze door in de richting van het dorp.
Daar naderen ze het hotelletje, waarvan het terras lokt tot een schaduwrijk zitje. „Zullen we?" vraagt Van Marle, maar Reekers kijkt op zijn horloge.
„Het spijt me," zegt hij, „maar ik was van plan vanavond nog naar huis te gaan en ik wil mijn trein niet missen."
„Dat heeft nog wel even de tijd," vindt de inspekteur en wijst op een stoel. „Ga zitten, wil je?" En, als de ander verbaasd zijn wenkbrauwen

Illustraties in dit nummer:
A. Adriani-Rot, E. van Hagendoren, A. v. Veen.

optrekt: „Het is een bevel. Ik zou je aanraden geen grapjes te maken Reekers, het spel is uit! Kom maar 'es voor de dag met die postzegels."
De ander houdt zich onnozel. „Welke postzegels?" vraagt hij.
„Dat weet je bliksems goed. Zes stuks, die met elkaar de Carthesia-serie uitmaken. O, neem me niet kwalijk, je weet niet wat de Carthesia-serie is? Nou goed, geef ze toch maar."
Reekers haalt zijn schouders op in een krampachtig volhouden. „Ik mag een boon worden," zegt hij, als ik weet waarover u het heeft. Denkt u aan m'n trein, insp'teur?"
„Vergeet het maar. Vannacht ben je mijn gast en nog vele nachtjes hierna."

„Op grond waarvan, als ik vragen mag?"
„Op grond van heling van zes kostbare postzegels, tot een waarde van zo'n slordige vierduizend gulden."
Doch Reekers verliest zijn kalmte niet. „En waar moet ik die hebben?" vraagt hij, „die zegels?"
„In je zak!"
Hij doet een greep naar zijn portefeuille. „Ja, laat die maar zitten," zegt Van Marle, „daar heb ik niets aan. Geef me die varkens even, wil je?"
En dan verschiet de ander van kleur. „Varkens? Welke varkens?"
Van Marle schiet in de lach. „Och man, schei uit... ze barsten je zak uit. Vooruit, op tafel die dingen, dan zullen we ze een kopje kleiner maken."
Reekers haalt zijn schouders op. „Nou goed," zegt hij, „vier spaarpotten!"
In het woord legt hij al zijn minachting. „Wat denk' u daarin te vinden?"
„Dat zal ik je precies zeggen: wat kleingeld in ieder varken en in 'n paar ervan, misschien in één, die bewuste zegels."
Nu ziet de inspekteur hoe de ogen tegenover hem zoeken, snel en angstig.
„Kalm aan," zegt hij, „probeer niet er vandoor te gaan."
„Ik dacht aan m'n trein," bromt Reekers, „die mis ik."
„Je zult de volgende ook wel missen. Ah, bedankt... dat zijn ze dus, de vier groenstenen varkens. Aardig bedacht Reekers, m'n compliment."
„Ja," knikt die, „ze zijn altijd aardig... voor de kinderen."
„Dus je wilt nog volhouden dat hier niets in zit?"
„Geen postzegels in ieder geval." Hij speelt zijn hoogste troef uit.
„Je bent een taaie," zegt Van Marle en trekt zijn revolver, die hij in een achterzak bij zich draagt. Eén tik met de kolf en... tussen de scherven ligt wat kleingeld: dubbeltjes, centen... Verder niets.
„'t Is zonde," klaagt Reekers, „dat kostelijke goed, de jongens zijn er zo gek mee..."

Van Marle's gezicht betrekt, want ook het tweede varken levert niets op. Nu wordt echter ook de ander onrustig, want voor Reekers is de verrassing niet minder groot dan voor hem, integendeel, groter, véél groter.
Met een klap splijt het derde varken in tweeën, daarna het laatste. En met één oogopslag heeft Van Marle het gezien: de postzegels, die hij stellig verwacht heeft te zullen vinden, zijn er *niet* bij.
„Verhip," zegt hij, „je had nog gelijk ook. Als je voortmaakt, kun je je trein nog halen..."
Maar de man tegenover hem geeft geen antwoord en als hij opkijkt, ziet hij hem zitten, onderuitgezakt in zijn stoel, zijn gezicht grauw. Dat op zichzelf al is haast een bekentenis, maar... wat kan hij bewijzen?
En zo is de inspekteur nog even ver. Als Reekers allang is vertrokken, zit Van Marle nog met zijn hand onder zijn hoofd te prakkizeren. Voor hem liggen de groene scherven, het geld heeft hij, verdeeld, in vier stapeltjes bij zich gestoken. Dat gaat hij straks aan de jongens terugbrengen. Dat hij op het goeie spoor was, bewees hem het gezicht van de ander. Ook Reekers verwachtte niet anders dan de postzegels te vinden... *waar zijn die dus?* Hoe zijn ze uit de varkens verdwenen? Dan gaat hij het hele geval nog eens van voren af aan na. Hij kent de man die de zegels heeft gestolen. Waarom hij hem dan niet heeft gearresteerd? Omdat hij ieder overtuigend bewijs mist en omdat het spoor leidde naar Reekers. Maar de ander... de man die hem die geheimzinnige bezoeken bracht, kan het zijn dat die...?
En dan zet zich langzaam in zijn brein een gedachte vast, die hem niet meer loslaat. Zo kan het gegaan zijn, zeker... zo moet het gegaan zijn en het zijn de jongens, die hem daaromtrent zekerheid kunnen geven. En opstaande, veegt hij de scherven voorzichtig bijeen en doet ze in zijn zakdoek. Misschien dat er bepaalde vingerafdrukken op staan, je kunt niet weten...

(wordt vervolgd)

Wist je...

dat Japan bijna honderd miljoen inwoners heeft? Hiervan wonen er ongeveer tien miljoen in Tokio (d.i. bijna evenveel als in Nederland).

dat Japan 192 vulkanen heeft, waarvan de beroemdste de MOUNT FUJI 1 is; 's zomers klimmen veel vakantiegangers in de nacht naar de top van deze berg om dan 's morgens van daaruit de zon te zien opkomen!

dat er in een Japanse dierentuin een nieuw dier gekweekt is: moeder een zebra en vader: een ezel! Het dier lijkt het meest op een ezel, maar de poten zijn gestreept — men noemt de zebraezel DOBRA.

dat er in Japan een mini-rekenmachine is uitgevonden; een handig dingetje om in je zak te stoppen en voor alle berekeningen geschikt. Maar voor schoolkinderen nog veel te duur, dus die moeten nog gewoon sommen maken!

(een echt gebeurd verhaal)

Als jongen van een jaar of tien klom hij soms al stilletjes op het platte dak van hun huis. Hij heette Ikeya Kaoeroe (in Japan komt de familienaam vóórop, dan pas de eigennaam). Voor hem bestond er niets mooiers dan heel stil naar die eindeloze sterrenhemel te kijken, bekende beelden te zien en er steeds méér over te ontdekken. Toen hij twaalf jaar was, las hij alle boeken en tijdschriften over sterrenkunde en sterrenwachten, die hij maar te pakken kon krijgen.

Hij woonde met zijn vader, moeder, zusje en drie broertjes in het stadje Bentenyma, waar zijn vader een viswinkel had. Zijn vader spotte een beetje met al dat „gedoe over die sterren", maar Kaoeroe stoorde zich daar niet aan. Toen hij dertien jaar was, begon hij zelfs een teleskoop te bouwen. Maar hij kwam er niet mee klaar, want er gebeurden plotseling zoveel verdrietige dingen bij hem thuis, dat hij een tijdlang nauwelijks meer aan de sterren kon denken.

Met de winkel, thuis, ging het steeds slechter; zijn vader had schulden gemaakt en uit wanhoop begon hij nu ook naar de kroegen te lopen, waar hij veel te veel saki (rijstewijn) dronk. Dan kwam hij dronken thuis en de volgende dag was hij nog bitterder gestemd. Hij stierf tenslotte van verdriet en ellende.

Het ergste was toen echter dat hij de naam van het gezin te schande gemaakt had. In Japan voelt het hele gezin zich schuldig als de vader verkeerde dingen heeft gedaan of niet goed voor zijn vrouw en kinderen zorgt. Zelfs de kleinkinderen voelen zich dan nog met schande beladen. Kaoeroe wilde daarom niets liever dan de familienaam Ikeya redden; iets doen waardoor de schande werd weggewist.

Iets doen! Maar wat? Hij begon weer aan de sterren te denken. Stel je voor . . . als hij eens een nieuwe komeet zou ontdekken. Wie weet, hij moest het proberen!

Maar intussen ging het leven zijn gewone gang. Met zijn vijftiende jaar moest Kaoeroe in een pianofabriek gaan werken en hij vond het alleen maar erg verdrietig, dat hij niet dadelijk genoeg verdiende voor het hele gezin.

Zijn moeder bleef nog als schoonmaakster bij het stationshotel, want ja, de schulden moesten allemaal betaald.

Maar zijn plannen van de teleskoop was hij niet vergeten. In allerlei uitdragerijen vond hij tenslotte het materiaal bij elkaar en in 1961 kwam het instrument klaar. Kaoeroe was toen zeventien jaar.

Altijd als de hemel helder was keek hij van drie tot vijf uur 's nachts naar de sterren, maar een nieuwe komeet vond hij niet.

Verdrietig en een beetje moedeloos schreef hij een brief naar *Minorou Honda,* een beroemd sterrenkundige, die wel negen kometen ontdekt had. Maar deze antwoordde: *„Het afzoeken van de sterrenhemel, alleen om een komeet te vinden is nutteloos. Maar het bekijken van al het moois aan de hemel om de sterren zelf, zou je wel eens geluk kunnen brengen."*

En Kaoeroe ging verder met zijn studie van de sterren — vele nachten lang. Maar op *Omisoka* — de laatste dag van het jaar — ging hij, om zijn moeder een plezier te doen, gezellig met de anderen oudejaarsfeest vieren. Ze waren blij omdat alle schulden toen betaald waren. En op nieuwjaarsdag, ging hij met zijn moeder naar de tempel om voor een goed 1963 te bidden.

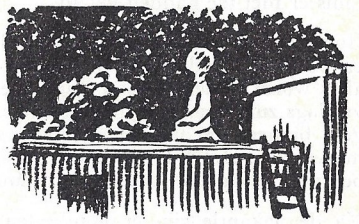

En 1963 werd zijn geluksjaar, want in de nacht van 2 januari ontdekte hij zijn eerste komeet. Over de hele wereld werden aan de sterrenwachten en de sterrenkundigen gemeld, dat de *„Ikeyakomeet 1963"* ontdekt was. Wat wat Kaoeroe gelukkig; nu stond zijn onteerde familienaam met ere tussen de namen van de sterren geschreven.

Intussen ging zijn werk op de fabriek echter gewoon door. Daar hoorde men pas later via de krant en de radio over Kaoeroe's ontdekking. Maar toen werd er ook een inzameling gehouden voor Kaoeroe en men bood hem *f* 500,— aan (een geweldig bedrag voor Japan) om meer en betere instrumenten te kopen.

Later in 1964 ontdekte Kaoeroe een tweede komeet en in 1965 een derde. Maar nog lange tijd bleef hij overdag gewoon op de fabriek werken; zijn grootste beloning had hij tenslotte ontvangen: de naam *Ikeya* kon weer met ere door zijn familie gedragen worden.

(Vrij naar een verhaal uit „Het Beste", febr. 1966 van Terry Morris)

OPLOSSING „WIE ONTCIJFERT DE TEKENS?":
De stad is OSAKA — bekend, omdat hier de wereldtentoonstelling is gehouden.